

METCALFA PRUINOSA

Nowy szkodnik roślin zdrewniałych w Polsce

Metcalfa pruinosa: osobniki dorosłe; fot. dzięki uprzejmości Teodora Smulskiego.

Metcalfa pruinosa: nimfy i wytwarzana przez nie woskowata wydzielina (po prawej); fot. dzięki uprzejmości Teodora Smulskiego.

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania i opis agrofaga

Metcalfa pruinosa (Say) jest pluskwiakiem z rodziny Flatidae. Został on stwierdzony w Kanadzie, Meksyku i USA, a ponadto na Bermudach, Jamajce, Kubie i Portoryko, w Korei Południowej i w kilkunastu krajach Europejskich. W 2020 r. szkodnika wykryto po raz pierwszy w Polsce, na terenie Warszawy (kilka osobników na surmii). W trakcie badań przeprowadzonych w 2021 r. wykryto występowanie w tym mieście licznych kolonii tego owada.

Osobniki dorosłe mają długość 7-8 mm i są zaopatrzone w dwie pary skrzydeł. Grzbietowa powierzchnia ciała i przednie skrzydła są czarno brązowe, pokryte białawą, proszkową wydzieliną, która sprawia, że przyjmuje ona barwę niebieskoszarą. Charakterystyczna para ciemnych plam znajduje się na podstawowej połowie każdego przedniego skrzydła. Nimfy mają miękkie ciało otoczone przez wydłużone włókna białego, woskowego nalotu, czasami pokrywające całe ciało. Są one szczególnie długie na końcu odwłoka. Po usunięciu warstwy woskowej ciało nimfy jest białe do jasnozielonego, czasami z ochrowym odcieniem. Ta sama woskowa wydzielina osadza się na liściach i pędach, na których żerują nimfy. Długość nimf ostatniego stadium wynosi ok. 5-6 mm.

Rośliny żywicielskie

Metcalfa pruinosa jest polifagiem porażającym zdrewniałe gatunki liściaste, w tym rośliny ozdobne, sadownicze, cytrusy i winorośl, a rzadziej rośliny iglaste i zielne (np. soja, różne gatunki chwastów). W Europie szkodnik ten był notowany na ponad 300 gatunkach roślin z 78 rodzin. W Warszawie znaleziono go na roślinach z 22 gatunków, wliczając w to zdrewniałe rośliny liściaste, takie jak: berberys, bez, głóg, klon, ligustr, orzech włoski, zdrewniałe rośliny iglaste, np. świerk biały i różne gatunki chwastów, np. nawłóć, bylicę i pokrzywę (szczegóły patrz Świerczewski D, Woźnica AJ, Smulski T, Stroiński A

(2022) First report of the Nearctic planthopper *Metcalfa pruinosa* (Say, 1830) in Poland, its current status and potential threats (Hemiptera: Fulgoromorpha: Flatidae). *Journal of Plant Protection Research* 62(3), 238-246)

Objawy występowania i szkodliwość

Nimfy i osobniki dorosłe szkodnika występują na gałęziach roślin, gdzie odżywiają się sokiem roślinnym. Najbardziej widocznym efektem żerowania są deformacje i uszkodzenia pędów i gałęzi, co prowadzi do ich więdnienia i obumierania. Ponadto owady wytwarzają dużą ilość rosy miodowej, na której rozwijają się różne gatunki grzybów. Stwierdzono także przenoszenie przez ten gatunek fitoplazm i wirusów roślinnych. We Włoszech gatunek ten przyczynia się do obniżenia jakości winogron i obniżki plonów soi o 30-40%.

W Warszawie stwierdzono obecność szkodnika w obrębie tzw. zieleni miejskiej., stąd trudno oszacować jego aktualną szkodliwość. Jakkolwiek, w przypadku pojawienia się tego gatunku w szkółkach, prawdopodobne jest wywoływanie przez niego szkód gospodarczych.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

W sposób naturalny gatunek ten rozprzestrzenia się na niewielki dystans. Na większą odległość może być on przenoszony wraz z roślinami gatunków żywicielskich.

Wymagania fitosanitarne

W Unii Europejskiej, a tym samym w Polsce gatunek *Metcalfa pruinosa* **nie podlega obowiązkowi zwalczania** (nie jest to agrofag kwarantannowy w Unii).